

یکشنبه 4 آذر 1397، 17 ربیع الاول 1440-25 نوامبر 2018 --

انهدام ساختمان بانک استقراضی روس به دست مردم تهران (1284 ش)

انهدام ساختمان بانک استقراضی روس به دست مردم تهران (1284 ش)

به دنبال تأسیس بانک شاهنشاهی ایران توسط انگلیسی‌ها، روس‌ها نیز کوشیدند امتیاز تأسیس بانک را به دست آورند. آنان پس از کسب امتیاز تأسیس بانک استقراضی درصدد برآمدن ساختمان‌هایی برای انجام امور بانکی بنا کنند. از این رو، زمین موقوفه و متروکه‌ها و اجنبی‌ها و مدارس را که گورستانی نیز در آن قرار داشت و به تازگی، دولت از دفن مردگان در آن جلوگیری می‌کرد، برای این کار مناسب دیدند. روس‌ها در اثنای کار، استخوان‌ها و اجساد تازه مردگان را کشف کردند ولی با بی‌اعتنایی آنها را در چاهی ریختند. به دنبال آن، یکی از روحانیان در حین سخنرانی در ماه مبارک رمضان، مردم را به بازداشتن کار ساخت بانک تحریک کرد تا این‌که در ادامه این شورش، کارکنان امامزاده و طلاب علوم دینی به همراه مردم به ساختمان یورش برده و بنای نیمه‌ساز آن را با خاک یکسان نمودند. حادثه انهدام بانک روس، پس از واقعه مربوط به موسیو نوژ بلژیکی و اهانت او به روحانیان شیعه و نیز تنبیه تجار تهران به دست حاکم شهر، از تحولات مهمی بود که سرانجام به رویداد مشروطیت در ایران انجامید.

جبار باغچه‌بان در سال 1264 ش در قفقاز به دنیا آمد و پس از اتمام تحصیلات، در یک مدرسه در ایروان به تدریس مشغول شد. تدریس او، باعث شکفتن استعدادهای نهفته‌ها و رشد و گسترش و پس از مدتی با تجارب فراوان و برنامه‌های خوب به ایران آمد و در سال 1303 شمسی اولین کودکانستان ایرانی را به نام "باغچه اطفال" در تبریز تأسیس کرد. در همان سال سه کودک ناشنوا نیز در این مدرسه ثبت‌نام کردند و این آغازی بود برای تلاش باغچه‌بان تا بتواند سخن گفتن را به این کودکان بیاموزد. او برای تعلیم خواندن و نوشتن برای کودکان و نوسودان، روش تعلیم الفبا را که امروزه در سراسر کشور رایج است به وجود آورد. او همچنین اولین مدرسه کودکان ناشنوا را در سال 1312 در تهران تأسیس کرد. جبار باغچه‌بان برای هموار کردن راه زبان آموزی کودکان ناشنوا راهی را انتخاب کرد که در سراسر جهان با نام الفبای گویای باغچه‌بان به عنوان مترقی‌ترین روش شناخته شده است. باتلاش این مبتکر پرتلاش بود که ناشنوایان کشور نیز توانستند با دنیای اطراف خود و انسان‌ها و کتاب‌های دیگر تماس برقرار کنند. همچنین اختراع تلفنی برای استفاده کر و لال‌ها و تأسیس مکتب نسوان برای آموزش دختران نیز از دیگر ابتکارات اوست. وی همچنین در سال 1322 جمعیت حمایت از کودکان کرولال را تأسیس کرد و کتاب‌هایی از قبیل اسرار تعلیم و تربیت، الفبای آسان، برنامه کار آموزگار، زندگانی کودکان و رباعیات باغچه‌بان را به نگارش درآورد. سرانجام وی در 4 آذر سال 1345 ش در 81 سالگی در تهران دار فانی را وداع گفت.

سال 4 آذر 1345 ش در 81 سالگی در تهران دار فانی را وداع گفت. میلاد خجسته‌ی آخرین رسول الهی پیامبر اکرم حضرت محمد بن عبدالله (ص) (52 سال قبل از هجرت برابر با سال عام‌الفیل) ولادت حضرت محمد(ص) به اتفاق نظر شیعیان در 17 ربیع الاول در سال عام الفیل می‌باشد، ولی برخی از مسلمانان، این واقعه را در روز دوازدهم این ماه دانسته‌اند. کنیه‌ی آن حضرت، ابوالقاسم و القاب ایشان، رسول الله، نبی الله، خاتم الانبیا، سیدالبشیر و... می‌باشد. پدر ایشان عبدالله بن عبدالمطلب و نیز مادر آن حضرت آمنه بنت وهب است. رقیه، ام کلثوم، زینب، قاسم، عبدالله، ابراهیم و حضرت فاطمه(س) (زهره(س)) فرزندان پیامبر اسلام می‌باشند که به جز فاطمه(س) همگی در دوران حیات پیامبر، از دنیا رفتند. دوران زندگی پیامبر اکرم(ص) در دو شهر مکه و مدینه سپری شد. ایشان پس از آن که در چهل سالگی برای پیامبری برگزیده شدند، در ابتدا دین الهی را به طور مخفیانه تبلیغ می‌کردند و پس از سه سال، به دعوت آشکار دست زدند. رنج‌ها و سختی‌های فراوانی که پس از درگذشت ابوطالب، عمو و حضرت خدیجه(س) همسر آن حضرت بر ایشان گذشت و همچنین اعلام آمادگی مردم یثرب برای پذیرفتن آن پیامبر عظیم‌الشأن، زمینه ساز هجرت بزرگ ایشان به مدینه گردید. ده سال آخر عمر و رسالت حضرت محمد(ص) در مدینه، همراه با جنگ‌ها، فتوحات و انتشار آیین آسمانی اسلام همراه بود.

ولادت امام صادق(ع) ششمین امام شیعیان و رئیس مذهب جعفری(83 ق)

حضرت امام جعفر صادق(ع) فرزند امام محمد باقر(ع) و از مادری به نام امّ قریه دختر قاسم بن محمد بن ابی‌بکر است. ابو عبدالله، ابواسماعیل، ابوموسی از کنیه‌های آن حضرت و صادق، فاضل، طاهر، صابر و... از القاب آن جناب می‌باشند. حضرتش در سال هشتاد و سوم هجری در مدینه به دنیا آمده است. فرزندان آن حضرت را ده تن ذکر کرده‌اند. در میان امامان، عصر امام صادق(ع) منحصر به فرد بوده و شرایط اجتماعی و فرهنگی عصر آن بزرگوار، در زمان هیچ یک از امامان وجود نداشته است. زیرا آن دوره از نظر سیاسی، دوره‌ای ضعیف و تزلزل حکومت بنی‌امیه و فزونی قدرت بنی‌عباس بود و این دو گروه، مدتی در حال کشمکش و مبارزه با یکدیگر

حاج میرزا محمد مهدی محی الدین الهی قمشه ای در سال 1279 - ۱۳۱۸ هجری - در شهر قمشه از توابع اصفهان متولد شد. از آنجا که در شعر به الهی تخلص می کرد ملقب به الهی قمشه ای شد. نیاکان ایشان از سادات بحرین بودند که در زمان نادرشاه افشار، به شهر قمشه وارد شدند. پدرایشان مرحوم ملا ابوالحسن از روحانیونی بود که در زهد و تقوا شهرت داشت. استاد الهی قمشه ای در سن پنج سالگی به مکتب رفت و تا هفت سالگی مقدمات را فرا گرفت. سپس نزد پدر و اساتید و ادبای شهر به تحصیل علم و ادب پرداخت. با وجود خردسالی، کتب مهم و مشکل ادب پارسی و عرب را فرا گرفت. در ده سالگی نظامی را نزد پدر فرا گرفته بود و در پانزده سالگی در ادبیات عرب به مقامی رسید که شرح نظام نیشابوری و مغنی اللیب این هشام و مطول تفتازانی را تدریس می کرد. در چهارده سالگی پدر و مادر را از دست داد و از آن پس تصمیم به هجرت گرفت تا در سایه آن به تحصیل و کسب و دانش و ادب بپردازد. با آنکه در شهر قمشه اساتیدی بزرگ وجود داشتند و برادر بزرگش نیز ممانعت به عمل می آورد، لیکن صیحاگی نان و ماستی در دستمالی بست و پیاده راه اصفهان را در پیش گرفت. در اصفهان به مدرسه صدر وارد شد و در حجره طلاب قمشه ای مسکن گزید و مدت کوتاهی قریب یکسال در آن شهر زیست و از استادان آن بهره کافی برد. سپس عزم خراسان نمود تا در کنار مرقد مطهر امام علی بن موسی الرضا (ع) به تکمیل علوم فلسفه و حکمت همت گمارد. در مشهد به مدرسه نواب راه یافت و حجره ای اختیار نمود و به تحصیل پرداخت. در طول تحصیل برادر بزرگش مرحوم «حسینعلی» اندکی هزینه معاش وی را تأمین می نمود و ایشان به سختی روزگار می گذراند. نقل است در این ایام بسیار به قناعت گذراند و حتی ماه تا ماه غذای پختنی نمی خورد و چون اهل ریاضت بود گاهی به صحرای می رفت و در طول هفته از میوه درخت توت ارتزاق می نمود. در مشهد در محضر اساتیدی بزرگ به تلمذ پرداخت و از خرمن دانش آنان خوشه ها چید. مرحوم آیت الله الهی قمشه ای پس از سالها تحصیل در کنار بارگاه آستان قدس رضوی در آرزوی دیدار محضر اساتید قم و عراق و نجف قصد مهاجرت کرد لذا ابتدا به طهران وارد شد. در طهران به مدرسه سپهسالار (مدرسه عالی شهید مطهری فعلی) وارد شد و در آنجا به تعلیم و تعلم پرداخت. حکیم الهی قمشه ای، ضمن تدریس در منطق حکمت و ادبیات در آن مکان، به عنوان یکی از برجسته ترین استادان دانشگاه تهران شناخته شده و با نوشتن کتاب توحید هوشمندان به اخذ درجه دکترا از دانشکده مزبور نائل گردید. ایشان ضمن تدریس، با جملائی شیوا، شیرین و پر جاذبه، مفاهیم دشوار فلسفی را بیان کرد و در تأیید اظهارات علمی خود از اشعار شاعران بزرگ شاهد می آورد. در محفل علمی این حکیم الهی، دانشوران فاضلی پرورش یافتند که حضرات آیات سید ابوالحسن رفیعی قزوینی، عبدالله جوادی آملی، حسن حسن زاده آملی، کاظم مدیر شانه چی و سید محمد باقر حجتی و...آزان جمله اند. از وی آثار ارزنده ای بجای مانده از قبیل: کتاب حکمت الهی (2 جلد) در شرح فصوص الحکم فارابی و توحید هوشمندان تصحیح و تحشیه تفسیر ابوالفتح رازی می باشد. وی قلمی شیوا داشت و با همین شیوایی بود که قرآن مجید را به فارسی ترجمه کرد و ترجمه او از نخستین ترجمه های امروزی قرآن در زبان و ادبیات فارسی بود که در زمان خود مورد توجه روشنفکران، دانشجویان و نسل جدید قرار گرفت. همچنین ترجمه آزاد مفاتیح الجنان، صحیفه سجاده و کلیات دیوان الهی از دیگر آثار اوست. که همگی حاکی از سعی بلیغ ایشان در احیای معارف الهی می باشد. مرحوم آیت الله الهی قمشه ای در تفسیر و ترجمه قرآن کریم در عصر ما، شخصیتی شاخص و ممتاز است. ایشان اولین کسی است که قرآن را برخلاف عادت قدما که ترجمه تحت اللفظی می کردند، روش جدیدی در ترجمه و تفسیر قرآن بکار بردند و برای اولین بار قرآن را به زبان فارسی روان و سلیس ترجمه کردند، بدون آنکه دخل و تصرفی در اصل معنا شود تفسیر خویش را با بیان ساده و قابل فهمی ارائه دادند. مرحوم استاد آیت الله الهی قمشه ای در حالی که یکی از افراد شاخص در علم و فرهنگی و ادب بودند، ولی زندگی ساده و بی آلایشی داشتند.

تولد "سر ویلیام هرشل" منجم آلمانی و کاشف سیاره اورانوس (1738م) (ر.ک: 25 اوت)

فردریک ویلیام هرشل (۱۵ نوامبر ۱۷۳۸ - ۲۵ اوت ۱۸۲۲) موسیقیدان و ستاره شناس بریتانیایی متولد آلمان است که به خاطر کشف سیاره اورانوس مشهور شد. او همچنین کاشف امواج فرسرخ نیز می باشد و دارای تعدادی کشفیات دیگر در زمینه ستاره شناسی است. وی در ۱۵ نوامبر ۱۷۳۸ در شهر هاننور آلمان زاده شد و در ۲۵ ماه اوت ۱۸۲۲ در شهر اسلاو در جنوب بریتانیا درگذشت. او ساخت تلسکوپ انعکاسی را با کمک خواهرش، کارولینه هرشل، آغاز کرد. با تلسکوپ بازتابی کوچک ۱۸ سانتیمتری ساخت خودش سیاره اورانوس را در سال ۱۷۸۱ کشف کرد. وی با گذراندن نور خورشید از منشور به وجود اشعه فرسرخ پی برد. به این شکل که دماسنج را زیر قسمت قرمز رنگ منشور که تاریک بود گذاشت و دید که دمای دماسنج به سرعت بالا می رود او این چنین نتیجه گرفت که نوعی اشعه در این بخش وجود دارد که دیده نمی شود و نوعی اشعه گرمایی است. پس از آن مشخص شد که بیش از ۵۰٪ انرژی منتشر شده از خورشید، به وسیله امواج نامرئی مادون قرمز به کره زمین می رسد. از سوی دیگر انسان نیز بخش قابل توجهی از گرمای بدن خویش را از طریق تابش مادون قرمز با محیط اطراف مبادله می کند؛ در واقع شناخت تابش مادون قرمز بود که بعدها مبنای ساخت اولین سامانه های گرمایش تابشی مدرن را فراهم نمود. وی در سال ۱۸۱۶ به لقب سر مفتخر گردید. کشف دو ماه سیاره زحل و دو ماه اورانوس نیز از کارهای هرشل است اما او هیچ یک از آنها را نام گذاری نکرد.

پس از مرگ وی، این اقمار توسط پسر وی جان، نامگذاری شدند. برای کسب حکومت بودند. از این رو این دوران، دوران آرامش و آزادی نسبی امام صادق(ع) و شیعیان و فرصت بسیار خوبی برای فعالیت علمی و فرهنگی آنان به شمار می رفت. از نظر فکری و فرهنگی نیز عصر امام صادق(ع) عصر

جنبش فكري و فرهنگي بود. در آن زمان، شور و شوق علمي بي‌ريزه سابقه‌اي در جامعه‌ي اسلامي حاصل شده و علوم مختلفي اعم از علوم اسلامي يا علوم بشري پديد آمده بود. امام صادق(ع) با توجه به فرصت مناسب سياسي به دست آمده و با ملاحظه‌ي نياز شديد جامعه و آمادگي زمينه‌ي اجتماعي، دنباله‌ي نهضت علمي و فرهنگي پدر بزرگوار خود، امام محمدباقر(ع) را گرفت، حوزه‌ي وسيع علمي و دانشگاه بزرگي به وجود آورد و در رشته‌هاي مختلف علوم عقلي و نقلي آن روز، هزاران شاگرد فاضل را پرورش داد.